

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

Estudi comparatiu entre els diversos països de l'Europa Occidental, referent els diferents aspectes de la problemàtica del disminuït

GENER 1979

INTRODUCCIÓ

Aquesta part del treball pretenia inicialment una comparació, lo mes amplia possible, entre la manera d'abordar la problemàtica del disminuït en diferents països amb independència dels condicionaments sòcio-polítics i econòmics de cada un d'ells.

Per això, es va demanar informació en les diferents ambaixades al mateix temps que es recolliren dades d'informes publicats referents amb aquest tema, en el Bolletí d'Estudis i Documentació del SEREM.

L'informació així recollida, ha sigut mes be escassa, quedant reduïda a l'aportada per sis països de l'Europa Occidental, en la seva majoria perteneixents a la Comunitat Econòmica - Europea i al Consell d'Europa i amb un nivell de desenvolupament superior al nostre i que permet suposar una major atenció en aquesta àrea.

A més de les limitacions derivades de la documentació rebuda, es té que tenir en compte que en aquest tipus de treball existeixen condicionaments subjectius, com són la forma d'estructurar-lo, l'anàlisi de les dades, etc. Al mateix temps que - tampoc s'han analitzat els condicionaments històrics que han portat a aquests països a la estructuració actual dels serveis.

Els aspectes analitzats són els habitualment estudiats en la problemàtica del disminuït: Legislació; Prevenió-Diagnòstic Qualificació; Rehabilitació funcional; Ensenyament; Orientació- Formació Professional; Treball; Residències-Assistència domiciliaria; Barreres Arquitectòniques i Ajudes socials. - Fent constar inicialment i de manera global les recomenacions al respecte de tres organismes internacionals. (N.U. , C. E., O.I.T.).

Finalment volem fer constar que el treball consisteix en una mera exposició de dades, sense entrar en un anàlisi crític - de les mateixes.

I ORGANISMES INTERNACIONALS

Recomanacions als Estats membres

1.- N.U. (Nacions Unides)

Recomanacions del Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides (58e període de sessions 8-9 de Maig de 1.957).

Demana dels Governaments :

Prenguin progressivament mesures legislatives per facilitar la més immediata identificació i prevenció de la deficiència i la efectiva organització de serveis per als disminuïts.

Determinin quins són els serveis existents i els evaluin, - inclosos aquells que proporcionen les organitzacions no governamentals.

Incorporin en els seus plans de desenvolupament mesures per - establir serveis apropiats o per millorar els existents, en especial per millorar l'integració dels disminuïts en la comunitat, mitjançant la coordinació dels programes i activitats de les organitzacions governamentals i no governamentals.

Considerin la possibilitat d'incloure projectes en matèria de prevenció de les disminucions i de rehabilitació dels disminuïts en els seus programes nacionals i de presentar sol·licituds d'assistència en aquesta matèria al Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament.

Procurin garantir a totes les categories de disminuïts físics, sensorials o mentals, la protecció, educació, entrenament, orientació professional i treball apropiats, així com els beneficis de la Seguretat Social.

Informe del Secretari General de les N.U. (XXIV sessió de la comissió de desenvolupament social de les N.U. celebrada del 6 al 24 de Gener de 1.975).

Sugereix amb finalitats de l'integració dels disminuïts a la vida comunitària:

a) Eliminació dels prejudicis i actituds discriminatories que puguin impedir l'integració dels disminuïts.

- b) Metodes i techniques d'educació i formació dels nens disminuïts amb la fí de facilitar la seva integració en la vi-da comunitaria.
- c) Solucions apropiades al problema de la col·locació de les persones greument disminuïdes, particularment en les zones no industrials.
- d) Desenvolupament dels apropiats materials audio-visuals i del sistema Braille per els disminuïts visuals, amb la mateixa finalitat.
- e) Formes i mitjans de facilitar l'integració de grups espe-cials com son els cecs, deficients mentals i malalts men-tals.
- f) Aplicació dels guanys de la ciencia i de la tecnologia en benefici dels disminuïts.
- g) Estudi de les implicacions econòmiques i socials de les -inversions en rehabilitació, i
- h) Mides legislatives que puguin facilitar la detecció ràpi-da i la prevenció de deficiències i la organització efec-tiva de serveis de rehabilitació de disminuïts.

Al ser la rehabilitació un procés multidisciplinari i inter-sectorial abarca els camps de competència de diversos orga-nismes de les Nacions Unides, però els particularment impli-cats son el Centre per el Desenvolupament Social i els Assump-tes Humanitaris de les Nacions Unides, l' Organització Inter-nacional del Treball, l' Unesco i l' Organització Mundial de la Salut.

L'Alt Comissari de les Nacions Unides per els nens Refugiats i el Fons de les Nacions Unides per els nens s'encarreguen -dels refugiats i dels nens respectivament. Es considera esen-cial per la formulació i compliment d'un programa coordinat internacional de rehabilitació que aquests organismes de les Nacions Unides, i potser d'altres, mantinguin la seva coope-ració i estrenyin la coordinació entre si, particularment en el camp de l'assistència tècnica i formació de personal.

Departament d'Estudis Socials i Economics de les Nacions --
Unides (Aspectes Educatius 1.976).

Els nens disminuïts deuran quedar compresos en els programes nacionals d'educació exactament igual que qualsevols altres nens, pues son majoria els nens disminuïts que poden rebre educació. El gran desitx d'aprendre que tenen els nens pot orientar-se de manera que contribueixi al seu desenvolupament. En alguns cassos s'haurà d'utilitzar el sistema d'ins^{tr}ucció individualitzada, (per exemple, en el cas dels nens confinats a casa). Malgrat tot, sempre que sigui possible, els nens disminuïts deuran estar integrats en el procés normal d'educació. Per els nens disminuïts que la seva discriminació exigeixi quelcom modificació dels programes educatius normals, deura organitzar-se un sistema d'educació especial. Malgrat tot inclús els sistemes integrats d'educació podran requerir un professorat especialment preparat i especials ajudes didàctiques.

2.- C.E. (Consell d'Europa)

Mides per facilitar l'accés i l'utilització dels transports públics per els disminuïts (Estrasburg 1/3/1975).

Recomanan els Governes dels set Estats part del Acord parcial així com al d'Austria:

Que tinguin cura de que les autoritats responssables dels transports públics siguin invitats a:

- 1) Facilitar els desplaçaments d'aquesta categoria d'usuaris per permetre'ls la seva reintegració social i professional.
- 2) Tenir en compte, amb ocasió dels estudis relacionats sobre:
 - Creació o disposicions dels mitjans públics de transports, incluídes les infraestructures.
 - Fabricació dels materials de transport, i
 - Accessibilitat d'aquests mitjans o materials de transport.

la dificultat que troben les persones disminuïdes i per això, assegurar un acord entre les administracions i serveis interessats i les organitzacions representatives dels disminuïts

- 3) Cridar l'atenció de les companyies de transport referent:
- Les mides que puguin facilitar ja desde ara mateix l'utilització dels transports públics per els disminuïts i referent a l'importància del ajud que poden aportar el personal d'aquestes companyies per els disminuïts.
 - Els obstacles i riscos que son necessaris intentar eliminar, reduir o evitar en els diferents sectors dels transports públics.

Afavorir l'intensificació de l'ajud material o finançer aportades per institucions publiques o privades a les persones - greument disminuïdes que el seu accés els mitjans de transports públics es practicament impossible i que necessita mitjans de transport per a desplaçar-se.

Resolució AP (76) 2, referent els serveis destinats per els disminuïts que precissin de condicions especials de treball (Adoptada per el Comite de Ministres 16 de Novembre de 1.976).

A) POLITICA GENERAL EN MATERIA DE CONDICIONS DE TREBALL

1. El objectiu general d'aquesta politica consistirà en permetre al disminuït intregar-se en la societat lo y mes plenament possible. Qualsevol que sigui l'origen, tipus i grau de la seva disminucio, els disminuïts deuran poguer beneficiar-se de l'oportunitat de desenvolupar la seva personalitat mitjançant l'integració directa o progresiva en l'economia.
2. En aplicació d'aquest principi, deuran adoptar-se totes les mides necesaries per a que els disminuïts treballin en ocupacions normals. De totes maneres, aquells a qui la naturalesa o la gravetat de la disminucio no li ho permeti, deuran poder trobar un treball, temporal o definitiu, en un dels següents sistemes:

a) Taller Protegit:

- El disminuït realitza un treball útil i remunerat, segons la seva capacitat residual;
- Està reservat al disminuït que no pugui temporal o definitivament ocupar un lloc de treball en el sector privat o públic normal;
- Cumpleix una funció en el sistema economic nacional.

b) Centre Ocupacional:

- El disminuït executa treballs no rentables en raó del baix nivell de les seves capacitats funcionals;
- Tracta de desenvolupar les capacitats socials, funcionals i professionals del disminuït;
- Intenta conduir al disminuït a l'integració en un taller protegit o en qualsevol altre sistema de treball.

c) Treball a Domicili:

Quant aquesta fórmula és presenta com la més favorable per la promoció del disminuït dintre de l'estructura socio-professional local.

B) MIDES ENCAMINADES A RESOLDRE ELS PROBLEMES D'INTEGRACIÓ PROFESSIONAL DELS DISMINUÏTS EN L'ECONOMIA NACIONAL

a) Principis generals.

1. Deurien prendre's mesures que facilitin, estimulin i ajudin a l'integració professional dels disminuïts en un mitjà econòmic normal. Aquestes mesures s'adoptaràn tenint en compte a aquells disminuïts que, després el procés de rehabilitació, siguin capaços d'executar una professió normal.
2. Deura prestar-se especial atenció als mitjans que hauran de posar-se en pràctica per facilitar la mentada integració professional amb els no disminuïts. Els mitjans es componen de mesures d'ordre col·lectiu, adoptades en favor de tots els disminuïts, i d'intervencions encaminades a resoldre els problemes d'integració individual.
3. Les autoritats responsables del treball deuran disposar dels mitjans administratius i financers per resoldre els problemes generals i particulars de l'integració professional dels disminuïts.
4. Els empresaris i les direccions de les empreses deuran estar informats d'aquestes disposicions i col·laborar amb aquest esforç d'integració.

b) Serveis, mides i mitjans.

Els serveis de treball o els organismes de coordinació encarregats de garantir la col·locació dels disminuïts deuran adoptar, segons els casos, una o varies de les mides següents i disposar d'un o varis dels mitjans que s'indiquen a continuació:

1. A nivell col·lectiu :

- obligació de treball,
- reserva de treball,
- estimul de treball;

2. A nivell individual:

- participació en el salari durant el període d'adaptació que és consideri necessari en raó de la disminució;
- acondicionament del lloc de treball segons les exigències de seguretat o d'utilització imposades per la disminució;
- Eines especials segons la naturalesa de la disminució i roba de treball especial o adaptada;
- Mitjans de control i de compensació de les possibles reduccions de salari fetes en proporció a una insuficiència del rendiment quant, malgrat l'adaptació al treball, el disminuït no aconsegueixi el ritme de treball normal;
- altres contribucions encaminades a compensar els gastcs excepcionals ocasionats per la disminució dels interessats.

C) MIDES ENCAMINADES A RESOLDRE ELS PROBLEMES D'INTEGRACIÓ PROFESSIONAL EN ELS TALLERS PROTEGITS.

a) Principis generals: definició i finalitats del taller protegit.

1. El taller protegit esta a disposició dels individus que, degut a la seva disminució, no poden aconseguir o conservar un lloc de treball en el mercat nacional de treball.
2. Poden proporcionar treball en el mateix taller, a domicili o en el mitja professional normal.
3. Proporciona al disminuït un treball útil i remunerat.
4. Permet al disminuït assegurar-se una promoció pro-

fessional i esperar un possible trasllat a un treball normal.

5. Es situa en el sistema economic competitiu i a-compleix un paper en la producció.
6. Proporciona una remuneració satisfactoria, donat compte del tipus de treball realitzat i de les condicions que s'apliquen en l'empresa normal, i integra al disminuït en el sistema de la Seguretat Social.
7. Intenta aconseguir, en la mide de lo possible, un equilibri financer, sempre que amb ello no surti perjudicat la seva finalitat social. Això implica amb freqüència, certa ajude de les autoritats o altres iniciatives tals com:
 - Ajudes a la construcció;
 - Subvencions del funcionament, i
 - participacio en la remuneracio (del personal i dels disminuïts).
8. Els preus dels productes i treballs son competitiu i no tenen que apel·lar a l'ideia de la caritat.
9. Els productes poder esser fabricats o manufacturats en règim de producció propia o de subcontratació.
10. El taller procura que el seu personal tingui el nivell necessari de formacio professional, per a lo qual l'ofereix si el cas ho requereix, una informació i formació suplementaria que l'ajudin a l'acompliment de la funcio especifica del taller protegit.
11. Estableix la relació juridica empresari-treballador amb els treballadors disminuïts.
12. En la mide de lo possible, proporciona al treballador disminuït un treball adaptat a la seva capacitat professional.
13. Procura la creacio d'un ambient social agradable per els seus treballadors.

b) Serveis i mides.

1. L'autoritat o autoritats competents en col·laboració, si fos necessari, amb les organitzacions - privades, deuran adoptar les oportunes mides amb vista a crear, desenvolupar i mantenir facilitats de formació i treball protegit per els disminuïts que no puguin afrontar temporal o definitivament les condicions normals de competència en el mercat de treball.
2. La creació o el desenvolupament de treball protegit pot servir:
 - Be per a formar unitats de producció independents, o
 - Be per facilitar la col·locació del disminuït en l'empresa en condicions de direcció o vigilància especials.
3. En cas necessari, els tallers deuran proporcionar treball a domicili per els disminuïts que no puguin acudir a ells, malgrat a les ajudes que s'els puguin oferir per aquest efecte.

D) MIDES ENCAMINADES A RESOLDRE ELS PROBLEMES D'INTEGRACIÓ EN ELS CENTRES OCUPACIONALS.

- a) Principis generals: Definició, i finalitat del centre ocupacional.
1. El centre ocupacional està destinat a aquells disminuïts que degut a la limitació de la seva capacitat residual, no puguin pas aconseguir o conservar un treball ni encara en un taller protegit.
 2. Pot oferir treball en el centre mateix o a domicili.
 3. Intenta, en la mida de lo possible, la adaptació psicològica, mèdica, social i professional del disminuït i procura buscar-li un lloc de treball en un taller protegit o en un mitja normal de producció.

4. Disposa de personal metge, para-metge, educatiu i d'assistència social, cada un d'ells amb funcions pròpies en favor del disminuït.
5. En la mida de lo possible, tracta de posar a cada disminuït en l'ocupació més adaptada a la seva situació personal.

b) Serveis i mides.

1. L'autoritat o autoritats competents, en col·laboració, si fos necessari, amb les organitzacions privades deuran adoptar les oportunes mides amb vista a crear, desenvolupar i mantenir centres ocupacionals per als disminuïts que no puguin exercir, temporal o definitivament, activitats professionals ni encara en un taller protegit.
2. L'ideia mateixa de centre ocupacional autoritza a recórrer a una de les fórmules següents, donada la situació social i de la naturalesa de la disminució dels interessats:
 - internat,
 - semi-internat,
 - externat.
3. En el cas de necessitat, els centres ocupacionals deuran proporcionar treball a domicili per als disminuïts que no puguin anar a ells, a pesar dels ajuts que s'els puguin oferir a aquest efecte.

E) MIDES ENCAMINADES A RESOLDRÉ ELS PROBLEMES D'INTEGRACIÓ PROFESSIONAL I SOCIAL MITJANÇANT LA DISTRIBUCIÓ DE TREBALL A DOMICILI.

1. El treball a domicili està justificat en el cas d'aquelles persones que, en raó:
 - de la seva formació o rehabilitació professional preparatòria per a una activitat no pas assalariada,
 - del seu estat físic o mental,
 - de consideracions d'ordre geogràfic o socio-professional,

no poden abandonar el seu domicili o deuen d'afrontar greus inconvenients per acudir a un lloc de treball col·lectiu o a un taller protegit.

2. Segons el cassos, el treball a domicili pren la següent forma d'activitats:

- exèrcides en qualitat d'independents o d'artesà,
- proporcionades per empreses industrials,
- organitzades per tallers protegits, o
- dispensades per centres ocupacionals o organitzacions de beneficència.

3. Si el treball a domicili consisteix en el exercici d'activitats industrials per mitja d'una empresa o d'un taller protegit, deura tractar-se d'un treball útil i remunerat, que integri al disminuït en el sistema de la Seguretat Social.

4. la noció de treball a domicili exigeix l'aplicació de les següents mides:

- en tots els cassos, supervisió mèdica, professional o social;
- en cas de que disminuïts aconsegueixin una activitat no pas assalariada o independent, concessió d'una ajuda financera.

Resolucio AP (76) 3, referent la detecció de disminuïts (Comite de Ministres 16 de Novembre de 1.976).

Recomanan els Govers dels set Estats part en L'Acord parcial, aixi com els Govers d'Austria, Noruega i Suïssa que:

1. Estimulin la detecció i notificació dels disminuïts per part de les autoritats i departaments competents per a prestar ajudes i serveis.
2. Estimulin la recopil·lació de dades estadístiques que ofereixin, en quant sigui possible, informació referent la naturalesa i grau de la disminució i no pas merament sobre la seva existencia.
3. Usin els resultats dels exàmens preventius

4. Concienciïn els que prenen part en el procès de rehabilitació i, en especial, els metges sobre la necessitat de la seva cooperació espontànèa en la detecció i valoració dels disminuïts i de les seves necessitats i capacitats residuals.
5. Invitin a la població per fer un major ús dels reconeixaments metges en ordre a la prevenció i detecció precoç de possible disminucions.
6. Realitzin evaluacions periòdiques dels serveis rehabilitadors prestats per les organitzacions competents, - amb el fí d'aconseguir una visió global del nombre, naturalesa i estructura dels centres, serveis i programes de rehabilitació, del personal rehabilitador que seria necessari i de l'eficàcia dels serveis que de fet és presten.
7. Ofereixin mes informació tècnica i pràctica per els ~~XXXXXX~~ disminuïts i per aquells que tenen tractes amb ells, referent els serveis de rehabilitació existents.
8. Creïn millors oportunitats de cooperació entre tots els serveis de prevenció i rehabilitació públics o privats, i facilitin el intercanvi d'informació referent els ciutadans que necessitin de serveis rehabilitadors en ordre a garantir el manteniment de tals serveis i per evitar que és dupliqui el treball, tenint sempre en compte el caràcter absolutament confidencial de l'informació mèdica referent a les persones.

Invitin els mentats Governes a informar detalladament, - cada cinc anys, al secretari General del Consell d'Europa referent de les iniciatives iniciades en relació amb la present resolució.

3.- O.I.T. (Organització Internacional del Treball)

Resolució referent la readaptació professional i la reintegració social dels disminuïts (Ginebra 1.975).

Recordant el principi formulat en la recomanació sobre l'adaptació i la readaptació professionals dels Disminuïts 1.955 (núm 99), la qual s'adjunta com anexe, donat el seu contingut com document base a posteriors resolucions.

Recordant, així mateix, l'article 26 del Conveni referent les prestacions en cas d'accidents de treball i malalties professionals 1.964 (núm 121).

Recordant les resolucions de la Conferència Internacional del Treball sobre la readaptació professional dels disminuïts (1.965) i referent els treballadors de capacitat - disminuïda (1.968);

Subratllan que poden millorar-se considerablement, mitjançant innovacions tecnològiques, les perspectives de treball de les persones disminuïdes.

Instan els Estats membres a que:

a) Reconeixin que:

1. Totes les persones deurien tindre dret a rebre readaptació i formació professional, a fi de poder realitzar un treball adequat quant així ho desitgin.
2. Una elevada proporció de persones disminuïdes en la societat constitueix una greu perduda per a l'economia nacional, i podria obstaculitzar el pròsper desenvolupament d'un país, i per consegüent, el benestar de la seva població, a menys que es prenguin mesures eficaços al respecte.

b) Preveuen:

1. L'integració de les persones disminuïdes en els programes generals de formació i treball.
2. Serveis especials i assistència per les persones - greument disminuïdes.

Exhorta a totes les autoritats públiques i a les organitzacions d'empresaris i de treballadors a que promoguin al màxim oportunitats per a que els disminuïts aconsegeixin, exerceixin i conservin un treball adequat.

Demana al Director General de l'Oficina Internacional del Treball que:

- a) Compile documentació, segons un sistema uniforme, referent a les experiències tècniques, la legislació i l'investigació en matèria de readaptació professional dels disminuïts amb miras d'informar a tots els Estats Membres i a totes les organitzacions interessades, a fi de que puguin millorar l'eficàcia dels seus serveis per a disminuïts.
- b) Ajudi els països en desenvolupament en el seus esforços per a crear serveis i instal·lacions de readaptació professionals, així com oportunitats de treball ordinari o -protegit per els disminuïts del país.
- c) Prengui les iniciatives necessàries procedent a estudiar totes les possibilitats d'emprendre en el àmbit geogràfic més adequat una campanya general en favor de la readaptació professional i de l'integració social dels disminuïts en col.laboració i en consulta amb les Nacions Unides, els seus Organismes especialitzats i amb les organitzacions internacionals, regionals i no governamentals interessades, a efecte de promoure l'impulsio i el millorament dels serveis de rehabilitació dels disminuïts.
- d) Concedeixi la major prioritat possible els programes destinats a la readaptació professional i a la reintegració social dels disminuïts e informi a la major brevetat al Consell D'Administració de l'Oficina Internacional del Treball referent a les mides adoptades en matèria de readaptació.

II ASPECTES COMPARATIUS DELS DIFERENTS PAÏSOS

LEGISLACIÓ

ALEMANYA.- Al 1.970 s'establí el "Programa d'acció rehabilitadora" pel Govern Federal en el qual s'inclouen les bases de la política de rehabilitació, entesa com totes aquelles mesures orientades a la plena integració.

Amb l'aprovació de la Llei de disminuïts de 1.974 es preten garantir al disminuït el dret a l'ocupació laboral preferent.

La Llei protegeix a tots els disminuïts amb lesions Físiques o Psíquiques la capacitat de les quals estiguin disminuïdes en un 50% o més (en determinades circumstàncies es poden acollir també altres persones sense arribar en aquest grau de disminució).

BELGICA.- El Fons Nacional de reinserció social dels disminuïts depent del Ministeri de Treball.

La llei 16-4-1963 sobre garantia Assistencial, preveu garantir al disminuït les prestacions de readaptació. L'àmbit d'aplicació es tant per els nacionals com estrangers.

DINAMARCA.- La Direcció General del Ministeri d'Asumptes Socials esta integrada per cinc serveis d'atenció al disminuït: físics, deficients mentals, nens i joves, cecs i readaptació laboral. Casascun d'aquests serveis té la seva pròpia legislació.

La llei nº 333 d'assistència social de 19 de Juny de 1974 (va entrar en vigor l'abril de 1976), coordina tots els serveis i deixa sense efecte totes les disposicions particulars a la vegada que descentralitza el servei de joves i el de readaptació. Cada servei té dependències regionals i municipals, que es responsabilitzen del control, administració i funcionament dels centres d'orientació, formació, treball i rehabilitació etc. Les decisions son centralitzades, hi ha però una tendència natural a la descentralització.

FINLANDIA.- La legislació actual sobre disminuïts té diverses modalitats:

- a) Legislació relativa a la financiació i prestació de serveis; es a dir, de ont surten els recursos i a qui beneficien.
- b) Legislació relativa als beneficis individuals i a les prestacions de Seguretat Social mentres du ra el procés de rehabilitació.
- c) Legislació que fa referència a l'organització total dels serveis i llur prestació.

FRANÇA.- Llei d'Orientació del 30 de Juny de 1975.
Creació d'un Consell Nacional Consultiu (consultat sobre el decret d'aplicació de la Llei que vagin sortint).

Amb freqüència les associacions administren serveis públics en el àmbit d'ensenyament i de rehabilitació.

GRAN

BRETANYA.- L'Any 1941 el Ministeri de Treball (avui d'Ocupació) en col.laboració amb el Ministeri de Salut va promou re un programa per la rehabilitació i reinserció dels "invalids del treball"; l'objectiu era l'integració socio-laboral dels ferits de guerra. A resulta d'aquesta política, es va fer la llei d'ocupació d'invalids del 1.944. A partir d'aquesta data una altres lleis s'han anat afegint en aquesta llei fonamental fins arribar a l'actual varietat legislativa que regu la la rehabilitació, formació i reinsecció laboral del disminuït.

Llei de Serveis Socials de l'Administració Local de 1.970. En aquesta llei es preveu que la responsabilitat i implantació dels serveis socials depenguin de l'Administració Local coordinada per el Ministeri de Sanitat i supervisada per l'Administració Central.

PREVENCIÓ- DIAGNOSTIC i QUALIFICACIO

ALEMANYA.- El Govern Federal té programada la creació de centres de diagnostic i tractament precoç per tal de facilitar a la família la màxima protecció i assistència.

Actualment hi ha pocs centres de diagnostic provinents de l'iniciativa privada.

La Fundació "La llar del Disminuït" tenia previst obrir un centre de diagnostic i tractament el 1976 dotat d'un servei mòbil que assistiria a les famílies que no es poguessin desplaçar.

La problemàtica del diagnostic i tractament precoç es veu agreujada per la manca d'obligació legal de comunicar l'anomalia al moment de néixer o amb posterioritat, a les autoritats per part dels metges, hospitals o pares.

Les disminucions es produeixen: Per malaltia: 85%, accidents laborals: 8%, Congenits: 2%.

BELGICA.- S'encarrega de la qualificació el Fons Nacional de Reinserció Social que depent del Ministeri de Treball.

DINAMARCA.- La condició de disminuït es determina mitjançant un Tribunal Nacional que depen del Ministeri d'Afers Socials. Existeixen Centres de diagnostic, evaluació, formació i treball per a persones que no tenen la condició de disminuït, malgrat això tenen certs problemes que els dificulten per trobar una ocupació adient dins del món laboral.

FRANÇA.- D'ençà 1.969 existeix un Programa que fa referència de manera preferent en la temàtica perinatal en la pre-natalitat.

Més endavant, la Llei 15 de Juliol de 1970 estableix com a obligatòries tres exploracions mèdiques; al moment de néixer, al sis mesos i als 24 mesos,

dictant recomanacions al respecte.

En matèria de diagnostic i qualificació, es creen, al 1.976, comissions tècniques d'orientació i qualificació professional, amb les següents atribucions: Orientació, Subsidis i Auxili Social.

GRAN

BRETANYA.-Al 1.976 es publica un document consultiu sobre medicina preventiva, que arriba a la conclusió de que el sistema de diagnostic precoç té una justificació sempre - que ofereixi la possibilitat d'un tractament satisfactori en funció d'un cost econòmic raonable.

Als Hospitals Generals de districte hi ha centres de - qualificació infantil, que proporcionen atenció mèdica i educació especial i altres.

REHABILITACIO FUNCIONAL

=====

- ALEMANYA.- El programa rehabilitador es un procés continuat mitjançant la coordinació de metges, psicòlegs, pedagogs que intenten determinar juntament amb el personal de l'administració, la professió més adequada per al disminuït tenint en compte les seves capacitats residuals i d'acord amb el mercat de treball.
- BELGICA.- Les prestacions rehabilitadores estan sota la responsabilitat del Fons Nacional de Reinserció Social dels disminuïts.
- DINAMARCA.- Els centres de rehabilitació són integrats i estan coordinats per el Ministeri de la Salut.
- FINLANDIA.- Els municipis són els responsables de la rehabilitació d'acord amb la llei de Sanitat Nacional. Aquest programa comença l'any 1.972 i la seva evolució depèn d'una planificació quinquenal.
- Ademés de les mides de rehabilitació mèdica que es preveuen en la Llei de Sanitat Nacional i que donen els Hospitals Generals i especials, hi han centres privats que atenen aspectes concrets de la rehabilitació mèdica. Aquest últim servei s'administra d'acord amb la Llei d'Assistència al disminuït i està totalment finançada per el Govern.
- Les diferents activitats de la rehabilitació estan coordinades per un òrgan assessor. En l'Equip de rehabilitació ademés del metge hi ha tècnics d'ocupació i Seguretat Social.
- FRANÇA.- Com a resultat del Decret 15 d'Abril de 1.976 es preveu la creació de centres d'atenció mèdic-social precoç amb la possibilitat d'atendre ambulatoriament els nens disminuïts en edat pre-escolar ademés de facilitar orientació als pares.

REHABILITACIO FUNCIONAL

=====

- ALEMANYA.- El programa rehabilitador es un procés continuat mitjançant la coordinació de metges, psicòlegs, pedagogs que intenten determinar juntament amb el personal de l'administració, la professió més adequada per al disminuït tenint en compte les seves capacitats residuals i d'acord amb el mercat de treball.
- BELGICA.- Les prestacions rehabilitadores estan sota la responsabilitat del Fons Nacional de Reinserció Social dels disminuïts.
- DINAMARCA.- Els centres de rehabilitació són integrats i estan coordinats per el Ministeri de la Salut.
- FINLANDIA.- Els municipis són els responsables de la rehabilitació d'acord amb la llei de Sanitat Nacional. Aquest programa comença l'any 1.972 i la seva evolució depèn d'una planificació quinquenal.
- Ademés de les mides de rehabilitació mèdica que es preveuen en la Llei de Sanitat Nacional i que donen els Hospitals Generals i especials, hi han centres privats que atenen aspectes concrets de la rehabilitació mèdica. Aquest últim servei s'administra d'acord amb la Llei d'Assistència al disminuït i està totalment finançada per el Govern.
- Les diferents activitats de la rehabilitació estan coordinades per un òrgan assessor. En l'Equip de rehabilitació ademés del metge hi ha tècnics d'ocupació i Seguretat Social.
- FRANÇA.- Com a resultat del Decret 15 d'Abril de 1.976 es preveu la creació de centres d'atenció mèdic-social precoç amb la possibilitat d'atendre ambulatoriament els nens disminuïts en edat pre-escolar ademés de facilitar orientació als pares.

GRAN

BRETANYA.- L'objectiu dels Centres mèdics de rehabilitació es instruir al pacient de cara a resoldre els problemes que tindrà en la vida quotidiana i per fer que es senti progressivament autosuficient.

En el moment de l'admissió al centre es fa un pla d'intervenció individual que és revisa setmanalment per un equip de tècnics amb la col·laboració d'un entès en integració laboral (DRO) que té com a tasca la direcció i seguiment de tot el procés rehabilitador del disminuït (amb exclusió de l'aspecte es trictament mèdic) per tal d'aconseguir l'integració en el medi laboral.

ENSENYAMENT

=====

- BELGICA.-** La competència en matèria d'ensenyament de disminuïts correspon al Ministeri d'Educació Nacional, d'acord amb la llei de 1.970. Aquesta llei d'ensenyament serveix de fonament a tota aquesta matèria. Existeixen, a més, instituts mèdico-pedagògics per a determinades disminucions i aules especials anexas als centres normals.
- Malgrat tot, el Fons Nacional per la reintegració social del disminuït té competències en matèries de formació professional i desplaçaments.
- DINAMARCA.-** Per als disminuïts físics l'educació normal fins als 16 anys és gratuïta. Existeixen internats especials per grans invàlids; en l'educació és gratuïta, però tenen que pagar l'internat. També hi han aules adaptades a les escoles i universitats.
- FINLANDIA.-** Les competències són a nivell municipal. De totes maneres l'Estat es responsabilitza d'aquells casos de greus disminucions físiques.
- Existeix, també, assessorament per als pares de nens amb greus disminucions, que generalment les ofereixen organitzacions privades, però que són totalment finançades amb ajudes del Govern.
- El nombre de guarderies, i en especial per a nens disminuïts, en escoles normals ha augmentat considerablement en els últims anys, així com el nombre de nens minusvàlids i deficients que s'han integrat en les aules normals.
- A l'any 1972 es va aprobar una llei sobre les escoles municipals per a nens amb defectes d'audició; abans aquest tipus d'educació corria fonamentalment a càrrec del Govern.
- FRANÇA.-** A l'any 1.976 es va crear la Comissió d'Educació Especial, - amb representació a tots els Departaments, amb dues funcions bàsiques:
- 1) Designar els establiments adequats per als disminuïts, i
 - 2) Atribuir els subsidis als que els hi correspongui.
- A partir del mes de setembre de 1.976 l'asseguradora de malaltia o l'Auxili Social (pels no afiliats) es fa càrrec del - 100 % de les despeses de tractament i d'allotjament dels nens disminuïts, sense tenir en compte la seva situació econòmica.

ORIENTACIÓ - FORMACIÓ PROFESSIONAL

=====

- ALEMANYA.- El Ministeri de Treball i Benestar Social desenvolupa la creació de centres de formació professional en cooperació de les entitats de rehabilitació, les associacions, entesos professionals i metges, a la vegada que de l'Oficina de Col·locació. La durada d'estada als centres oscil·la entre 1 i 3 anys. La formació professional dels disminuïts té en compte les professions que demana el mercat, procurant millorar les seves possibilitats competitives amb els altres assalariats. El Govern Federal ha creat Centres de formació professional especial per disminuïts amb dificultats auditives, visuals, motrius (paràlisis cerebral, paraplegies, etc.). Aquests centres són anomenats de "segona fase". Mentre dura el procés de rehabilitació estan assegurats els ingressos econòmics del disminuït en un 80%.
- BELGICA.- Referent a l'orientació professional hi han una xarxa de Centres psico mèdics i socials, dirigits a tota la població. Existeixen a més a més institucions especialitzades per a disminucions específiques. D'altra banda la formació professional es fa mitjançant un contracte d'aprenentatge dins les empreses, especial per a disminuïts.
- DINAMARCA.- Un cop superada la rehabilitació mèdica, els disminuïts passen pel Centre d'Orientació i Evaluació. Aquest centre funciona de manera semblant a lo que recomana la O.I.T.; pel que fa a l'evaluació d'aptituds i a l'orientació professional disposen de diversos tallers.
- FINLANDIA.- De la prestació i financiació de l'orientació professional s'en encarrega l'Estat. Es tracta d'un servei gratuït que cobreix tot el país mitjançant 45 oficines en tot el territori, treballant hi a 12 d'aqueixes oficines consellers especialitzats en col·locació de disminuïts. Hi ha, a més a més, altres serveis d'evaluació del treball, prestats per organitzacions privades i fundacions amb subvencions de l'Estat. La formació professional es atesa i finançada fonamentalment pels municipis, disposant a més de subvencions governatives. Existeixen escoles especials per a disminuïts mantingudes per organitzacions voluntàries i per l'Estat. Totes les despeses de les escoles privades son sufragades d'acord amb la llei d'...

assistència al disminuït.

FRANÇA.-

Hi han disposicions que afavoreixen l'accès a oficis artesanals als disminuïts físics i sobre tot a deficientes mentals.

GRAN

BRETANYA.-

Dos organismes, el Servei de Formació Professional i l'Oficina de Col·locació, treballen en contacte per a prestar un servei integral als disminuïts que desitgen beneficiar-se de les possibilitats que la Llei ofereix, o que necessiten consells tècnics de cara a la possible professió que vulgin dur a terme.

Actualment funcionen a Gran Bretanya dos tipus de centres: els de readaptació professional per a disminuïts o treballadors accidentats; i els de formació professional per a persones disminuïdes o no. Hi han 26 centres del primer tipus que disposen de més de 2.500 places. Els cursos duren de 8 a 26 setmanes i durant aquest període els alumnes reben una subvenció que varia segons l'edat i les càrregues familiars. Aquests cursos són controlats per un equip de tècnics especialitzats (Metge, assistent social, etc). Quan un curs acaba, un tècnic en treball fa un informe per a la Oficina de Col·locació.

Si el disminuït no troba feina en acabar el curs se li ofereix la possibilitat de fer un altre curs de formació individualitzada, aquesta vegada en un taller normal i provi acord amb l'empresari, durant un període mínim d'un any.

TREBALL

ALEMANYA.- A la Republica Federal d'Alemanya, tots els patrons inclús l'Administracio Pública, tenen l'obligacio de reservar un 6% dels seus llocs de treball per a disminuïts. D'aquesta obligacio s'alliberen els empresaris amb menys de 16 treballadors, ja que d'altra manera podria constituir l'esmentada reserva, una greu càrrega financera.

Els empresaris que no vulguin o no puguin, han de pagar 100 marcs cada mes per lloc de treball no cubert. Aquests fons es destinaran a finançar obres de formacio especial o tallers protegits per els disminuïts. Generalment l'empresari alemany pren una actitud positiva en front d'aquesta problematica.

L'Estat proporciona subvencions al empresari, tant per l'adaptacio del lloc de treball, com per el pagament del 50% del salari mentres dura el periode de reconversio professional (sis mesos).

D'altre banda, el disminuït rep ajuda financera per trobar una vivenda propera al lloc de treball o per exercir una professio d'autonom si hi han possibilitats d'exit.

En el cas de que un empresari vulgui acomiadar un disminuït, ha de tenir avans el consentiment de l'Oficina de Col.locacio corresponent.

Els disminuïts tenen a mes de les vacances normals, sis dies addicionals.

BELGICA.- Dénça la Llei de 1.963 hi ha obligació de reserva de llocs de treball per a disminuïts a les empreses que tenen més de 20 treballadors; el percentatge a reservar l'establira la comissio paritaria competent.

Hi ha subvencions per:

- 1) Ajudar al empresari a pagar sous i càrregues socials
- 2) Adaptar el lloc de treball
- 3) Finançar maquinaria i utillatge
- 4) Per a despeses de transports, en cassos especials.

DINAMARCA.- La política general és l'integració dels disminuïts en l'empresa privada, previa formació professional, adaptació i evaluació laboral en centres de formació i col·locació siguin estatals o d'entitats privades si això no és possible, l'integració es fa mitjançant tallers protegits.

Hi ha legislació referent a la reserva d'un percentatge de llocs de treball, això però no s'exigeix, doncs els empresaris, estan tant mentalitzats davant d'aquest problema, que moltes vegades, es supera la reserva exigida.

FINLANDIA.- El Ministeri de Treball és l'encarregat dels serveis d'orientació professional i col·locació, incluit el treball que es du a terme en tallers anomenats semi-protegits.

FRANÇA.- Hi ha obligació en les empreses que tenen més de 10 treballadors, de reservar un 10% dels llocs de treball per a disminuïts. Es donen incentius a les empreses que contractin aprendents disminuïts després del període de formació.

Exoneració parcial de reserva de llocs de treball en el cas de que es fagin comandes a Tallers Protegits o Centres d'ajuda al treball (CAT).

Es donen ajudes per adaptar llocs de treball i eliminar barreres arquitectòniques.

Tot això funciona de la mateixa manera per a institucions estatals i locals.

Els convenis de treball han de tenir clausules referents al treball del disminuït.

GRAN

BRETANYA.- El mecanisme de reintegració dels disminuïts a l'activitat laboral està regulada per dues lleis fonamentals (1.944 i 1.958) que confereixen al Ministeri de Treball, múltiples poders per a que els disminuïts trobin o retrobin treball, previa realització d'un programa de readaptació i formació professional.

Dins de les oficines de col·locació hi ha un registre nacional de disminuïts, la principal aventatge d'inscriure's en aquest registre es la de que poden ésser contractats com a categoria privilegiada, d'acord amb la reserva de llocs de treball.

L'empresari, públic o privat, amb més de 19 treballadors, té l'obligació de reservar el 3% dels llocs de la seva empresa per a disminuïts inscrits en el Registre.

Es molt important en aquest capítol de treball la figura del entès amb integració laboral (DRO), que té com a missió coordinar la tasca dels diferents equips tècnics que prenen part en la rehabilitació, orientació i formació professional del disminuït, les oficines de col·locació i els empresaris. Portant a terme inclús una tasca de seguiment, des del moment que el disminuït troba col·locació, fins que està segur de que la seva reinserció en la vida normal és completa.

TREBALLS ESPECIALS - CENTRES DE TREBALL PROTEGIT

ALEMANYA.- El taller protegit té com a finalitat immediata, proporcionar feina a les persones que per les seves capacitats físiques o psíquiques no poden integrar-se en un lloc de treball dins l'economia de treball lliure.

En aquests tallers l'exigència productiva és similar en la d'una empresa normal, tantmateix, el disminuït podrà accomplir un treball d'acord amb les seves possibilitats.

A mig o llarg termini i mitjançant ajudes mèdiques, pedagògiques i psicològiques és pretent que s'integrin a la vida professional normal, el més gran nombre de disminuïts possible; dins d'aquest procés rehabilitador, el taller es una mera "estació transitoria".

A través d'una llei especial al 1.975, s'intentà donar seguretat econòmica a les persones que treballaven

els tallers protegits. D'ença tenen assegurança de malaltia i vellesa, i aleshores, reben un salari just en funció de l'activitat que executen.

L'Estat protegeix els tallers a més a més, amb desgravacions tributaries en les comandes de materials fets als esmentats tallers.

BELGICA.- Segons la planificació del Fons Nacional es divideixen de dos tipus: Públics i privats.

Reben subvencions quant, no son productius amb carrec al mentat Fons Nacional, que també és el encarregat de la politica del treball protegit.

DINAMARCA.- En el cas de, que no sigui possible una integració laboral normal, es passa a Taller Protegit, ont l'Estat es fa carrec de la planificacio, muntatge i manteniment, mitjançant organitzacions descentralitzades a nivell de regió i municipi.

Els estudis d'implantacio de Tallers hi col.laboran els Ministeris de comerc i Industria, per tal de tenir en compte, les necessitats de les zones rurals i menys desenvolupades.

No hi ha exencions fiscals, ni bonificacions tributaries pels tallers. Si tenen algún deficit l'abona l'Estat.

El salari es determina en funcio del rendiment dels disminuïts. Si es baix, se li donen uns complements fins arribar al salari minim interprofessional.

De la comercialitzacio dels productes i l'investigacio de mercats, s'encarreguen els centres regionals.

Els treballadors disminuïts es regeixen per les mateixes reglamentacions laborals que la resta de treballadors.

FINLANDIA.- Hi ha dos tipus de tallers: els semi-protegits que depenen del Ministeri de Treball, i els protegits que depenen del Ministeri d'Afers Socials i de Salut.

Al 1.975 es va presentar un projecte per l'organització del treball als tallers protegits. Segons aquesta proposta, l'organització del treball protegit és, fonamentalment, funció dels municipis. Malgrat tot, en l'actual fase de desenvolupament, encara no s'han imposat aquesta mesura com a obligació legal.

La major part dels tallers protegits, estan administrats per organitzacions voluntaries amb ajuda del Govern.

FRANÇA

Existeixen dues modalitats de centres: 1) Tallers protegits, en els que hi treballen disminuïts amb rendiments quasi normal, es regeixen com els altres centres per el dret laboral, estan agregats al Ministeri de Treball, d'ont poden rebre subvencions. Poden -
esser creats per l'empresa privada.

2) Centres d'ajuda al Treball (CAT), son centres per a greus disminucions que a més d'una activitat professional, proporcionen suport mèdic, social i educatiu.

Treball Domiciliari: es distribueix a traves de cinc centres existents.

GRAN

BRETANYA.- Molts disminuïts, després de rebre una formació professional, no troben col·locació en centres normals de treball. Aleshores s'els col·loca en un centre de treball protegit, ont les condicions laborals son, - amb les mateixes condicions econòmiques, menys riguroses que les que es donen a l'industria normal. Les organitzacions que s'encarreguen de proporcionar treball protegit els disminuïts, son les entitats locals i les organitzacions benefiques que actuen per el seu compte.

L'exemple mes caracteristic com a centre de treball protegit es el de la REMPLOY, Ltda., una societat anònima cosntituïda al 1.945, protegida legalment i en part finançada per el Govern; esta dirigida per experts provinents de l'industria privada, és tambe privada tota la seva organització. Disposa de 87 establiments induatrials amb uns 8.000 disminuïts col·locats. Les mercaderies produïdes amb un nivell de qualitat absolutament competitiva, es venen a preus de mercat arreu del país.

RESIDENCIES - ASSISTENCIA DOMICILIARIA
=====

ALEMANYA.- Hi ha un projecte de construcció de vivendes sense barreres arquitectòniques.

DINAMARCA.- Corre a càrrec dels empleats estatals, l'assistència domiciliària, i es poden gaudir d'aquest servei durant l'etapa de maternitat i convalescència, i de manera permanent per a l'atenció als subnormals, grans invàlids i vells.

FINLANDIA.- Les residències només estan previstes per a grans disminuïts.

FRANÇA.- Hi han establiments per a grans invàlids que, segons la llei d'orientació, acolliran als disminuïts sense autonomia i que tinguin necessitat d'atenció mèdica. Aquesta mateixa llei preveu en l'article 47, l'implantació d'establiments de reinserció social que, amb caràcter temporal, acolliria als malalts mentals a la sortida dels hospitals psiquiàtrics.

GRAN

BRETANYA.- En l'assistència domiciliària, les entitats locals disposen d'enfermers i assistents socials per resoldre els problemes de caràcter sanitari i psico-social mitjançant les visites domiciliàries.

BARRERES ARQUITECTONICAS

=====

ALEMANYA.- Existeix un catàleg de mesures per a eliminació de barreres arquitectòniques i procediments a tenir en compte per a les noves construccions.

El Govern no té, en aquest aspecte, capacitat activa. No obstant això, normalment, en la construcció de nous edificis, de manera especial, si són públics, acostumen a tenir-se en compte les recomanacions.

La supressió dels obstacles existents és més difícil i exigeix més temps i molts recursos financers.

El Govern federal s'esforça juntament amb els estats federals en la supressió de barreres a les universitats i en la construcció de residències.

El transport públic per a disminuïts és gratuït.

BELGICA.- Hi ha establertes subvencions per a la supressió de barreres.

FINLANDIA.- Hi ha previstes ajudes parcials d'adaptació d'habitatges per a persones amb discapacitat. També hi ha ajuda per a transport quan es necessiten per motius de treball o estudis.

FRANÇA.- Existeixen disposicions reglamentàries amb caràcter progressiu i obligatori per fer accessibles els habitatges i edificis públics a persones que tenen problemes de mobilitat.

El Ministeri d'Educació reconeix a les famílies, les despeses de transport escolar, centres universitaris i centres mèdics educatius.

També s'intenta facilitar l'utilització dels transports col·lectiu e individual als grans disminuïts.

GRAN BRETANYA.-

Les entitats locals complementen els serveis propis del Servei Nacional de Sanitat, i s'encarreguen de la readaptació dels habitatges dels disminuïts.

També, s'encarreguen del servei de transports socials.

AJUDES SOCIALS
=====

- ALEMANYA.- Compren l'allotjament i servei mèdic per les mares dels menes disminuïts mentre estan en observació.
Están previstes, també, subvencions per vivenda, vehicle i -
pròtesis.
L'integració social corre a càrrec de l'Entitat Gestora co-
rresponent.
- BELGICA.- El Fons Nacional per la reintegració social dels minusvàlids
es fa càrrec del consell, despeses i seguiment d'ortopròte-
sis; així mateix té previstes ajudes per adaptació del vehi-
cle i aparells específics segons les disminucions
- DINAMARCA.- Tenen establertes pensions d'acord amb el grau d'incapacitat
pels que no poden treballar; també hi han ajudes econòmiques
complementàries per les persones amb greus limitacions.
- FINLANDIA.- Pels grans disminuïts tenen previstes ajudes pel valor d'un
terç del vehicle.
Financiades per l'Estat i a càrrec d'entitats privades s'in-
parteixen cursos d'orientació a les famílies i als disminuïts
recents.
- FRANÇA.- Hi ha una gran ajuda social a la família amb la finalitat d'
evitar l'internament.
Es concedeix el permis de conduir sense limitació de caduci-
tat a les persones amb invalidesa estable.
Es donen subsidis de recuperació per aquells treballadors -
disminuïts que no poden rendir el 100 %. Així mateix, hi ha
previstos subsidis per als disminuïts que no treballen i te-
nen un 80 % d'incapacitat, també, per tots aquells que sense
arribar al 80 %, la seva afecció els impideixi obtenir una -
ocupació. Tots aquets que tenen dret al subsidi tenen coberta
l'assegurança de malaltia a càrrec de l'Auxili Social.
- GRAN BRETANYA.- Les ajudes establertes les podem sintetitzar de la següent
manera:
.Subvenció especial durant el temps que duri la readaptació
o la formació professional. La quantitat varia segons l' -
edat i càrregues familiars.
.Subsidi per accident laboral o malaltia professional.
.Subsidi d'incapacitat, en tots el casos.
.Subsidi de col·locació, en cas de que no en rebi cap dels
altres esmentats.

ESTUDI COMPARATIU

ANEXE

Recomendación 99.

RECOMENDACIÓN SOBRE LA ADAPTACIÓN Y LA READAPTACIÓN PROFESIONALES DE LOS INVÁLIDOS

La Conferencia General de la Organización Internacional del Trabajo:

Convocada en Ginebra por el Consejo de Administración de la Oficina Internacional del Trabajo, y congregada en dicha ciudad el 1.º de junio de 1955 en su trigésima octava reunión;

Después de haber decidido adoptar diversas proposiciones relativas a la adaptación y a la readaptación profesionales de los inválidos, cuestión que constituye el cuarto punto del orden del día de la reunión, y

Después de haber decidido que dichas proposiciones revistan la forma de una recomendación,

adopta, con fecha veintidós de junio de mil novecientos cincuenta y cinco, la siguiente Recomendación, que podrá ser citada como la Recomendación sobre la adaptación y la readaptación profesionales de los inválidos, 1955:

Considerando los numerosos y diversos problemas que afectan a las personas que sufren de invalidez;

Considerando que la adaptación y la readaptación de estas personas son imprescindibles para que puedan recuperar el máximo posible su capacidad física y mental y reintegrarse a la función social, profesional y económica que pueden desempeñar, y

Considerando que, para satisfacer las necesidades de empleo de los inválidos y para utilizar en la mejor forma posible los recursos de mano de obra, se requieren el desarrollo y el restablecimiento de la capacidad de trabajo de los inválidos, conjugando en un proceso continuo y coordinado los servicios médicos, psicológicos, sociales, educativos, de orientación y formación profesionales y de colocación, así como el control posterior del inválido en relación con el empleo,

La Conferencia recomienda lo siguiente:

I. DEFINICIONES

1. A los efectos de la presente Recomendación:
 - a) la expresión "adaptación y readaptación profesionales" designa aquella parte del proceso continuo y coordinado de adaptación y readaptación que comprende el suministro de medios - especialmente orientación profesional, formación profesional y colocación selectiva - para que los inválidos puedan obtener y conservar un empleo adecuado; y
 - b) el término "inválido" designa a toda persona cuyas posibilidades de obtener y conservar empleo adecuado se hallen realmente reducidas debido a una disminución de su capacidad física o mental.

II. CAMPO DE APLICACIÓN DE LA ADAPTACIÓN Y DE LA READAPTACIÓN PROFESIONALES

2. Se deberían poner a disposición de todos los inválidos medios de adaptación y de readaptación profesionales, cualesquiera que sean el origen y la naturaleza de su invalidez y cualquiera que sea su edad, siempre que puedan ser preparados para ejercer un empleo adecuado y tengan perspectivas razonables de obtener y conservar tal empleo.

III. PRINCIPIOS Y MÉTODOS RELATIVOS A LA ORIENTACIÓN PROFESIONAL, A LA FORMACIÓN PROFESIONAL Y A LA COLOCACIÓN DE LOS INVÁLIDOS

3. Se deberían adoptar todas las medidas necesarias y factibles para crear o desarrollar servicios especializados de orientación profesional destinados a los inválidos que necesitan ayuda para elegir o cambiar de profesión.

4. Entre los métodos de orientación profesional utilizados deberían figurar, siempre que las condiciones nacionales lo permitieran y según los casos particulares:

- a) entrevistas con un consejero de orientación profesional;
- b) examen de los antecedentes profesionales;
- c) examen del informe escolar o de cualquier otro documento relacionado con la instrucción general o profesional recibida;
- d) examen médico con miras a la orientación profesional;

- e) aplicación de tests apropiados de capacidad y aptitud y, si fuere oportuno, de otros tests psicológicos;
- f) examen de la situación personal y familiar del interesado;
- g) evaluación de las aptitudes y del desarrollo de la capacidad mediante experimentos y pruebas prácticas apropiadas, o por medios análogos;
- h) examen profesional técnico, oral o de otra índole, siempre que parezca necesario;
- i) determinación de la capacidad física del interesado, en relación con los requisitos de las diversas ocupaciones y de la posibilidad de mejorar esta capacidad;
- j) comunicación de informaciones sobre las posibilidades de empleo y de formación, en relación con las calificaciones profesionales, capacidad física, aptitudes, preferencias y experiencias del interesado, así como con las necesidades del mercado del empleo.

5. Los principios, medidas y métodos de formación profesional que de modo general se apliquen a la formación de las personas no inválidas deberían ser aplicados a los inválidos siempre que lo permitan las condiciones médicas y pedagógicas.

6. 1) La formación profesional de los inválidos debería, en todo lo posible, poner a los interesados en condiciones de ejercer una actividad económica que les permita utilizar sus conocimientos o aptitudes profesionales, habida cuenta de las perspectivas de empleo.

2) A estos efectos, dicha formación debería:

- a) coordinarse con la colocación selectiva, efectuada previa consulta médica, en ocupaciones en que la invalidez afecte lo menos posible a la realización del trabajo, o viceversa;
- b) proporcionarse, siempre que fuere posible y apropiado, en la profesión ejercida anteriormente por el inválido, o en una profesión afín;
- c) proseguirse hasta que el inválido pueda trabajar normalmente en condiciones de igualdad con los trabajadores no inválidos, si fuere capaz de hacerlo.

7. Los inválidos deberían, en todo lo posible, recibir formación profesional junto a trabajadores no inválidos y en las mismas condiciones.

8. 1) Se deberían crear y desarrollar medios especiales para la formación profesional de los inválidos que, en particular por la naturaleza o gravedad de su invalidez, no puedan recibir esta formación en compañía de trabajadores no inválidos.

2) En todos los casos en que sea posible y apropiado, entre estos medios deberían figurar:

- a) escuelas y centros de formación, comprendidos los internados;
- b) cursos y cursillos especiales de formación para ocupaciones determinadas;
- c) cursos de perfeccionamiento para inválidos.

9. Se deberían adoptar medidas que estimulen a los empleadores a proporcionar formación profesional a los inválidos; dichas medidas deberían comprender, según las circunstancias, asistencia financiera, técnica, médica o profesional.

10. 1) Deberían tomarse disposiciones a fin de aplicar medidas especiales para la colocación de los inválidos.

2) Estas disposiciones deberían asegurar una colocación satisfactoria por los medios siguientes:

- a) registro de los solicitantes de empleo;
- b) registro de las calificaciones, antecedentes profesionales y preferencias;
- c) entrevistas para el empleo;
- d) evaluación, si fuere necesaria, de la capacidad física y profesional;
- e) estimular a los empleadores para que notifiquen a la autoridad competente los empleos vacantes;
- f) establecer contacto con los empleadores para exponerles la capacidad profesional del inválido y procurar a éste un empleo;
- g) asistencia para que los inválidos aprovechen los servicios de orientación o de formación profesional y cualesquiera otros servicios médicos y sociales que pudieran ser necesarios.

11. Se deberían adoptar medidas de control con objeto de:

- a) comprobar si la colocación en un empleo o el acceso a los medios de formación o readaptación profesionales son satisfactorios y estimar el valor de los principios y de los métodos en que se basan los consejos profesionales;
- b) suprimir, en la medida de lo posible, los obstáculos que pudieran impedir al inválido adaptarse satisfactoriamente a su trabajo.

IV. ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA

12. La autoridad o autoridades competentes deberían organizar y desarrollar en un programa continuo y coordinado los servicios de adaptación y de readaptación profesionales, debiendo utilizarse, en tanto fuere posible, los servicios existentes de orientación profesional, formación profesional y colocación.

13. La autoridad o autoridades competentes deberían procurar que se disponga de personal suficiente y debidamente calificado para ocuparse de la adaptación y readaptación profesionales de los inválidos y de controlar sus resultados.

14. El desarrollo de los servicios de adaptación y readaptación profesionales debería seguir el mismo ritmo por lo menos que el de los servicios generales de orientación profesional, formación profesional y colocación.

15. Los servicios de adaptación y readaptación profesionales deberían ser organizados y desarrollados de manera que proporcionen a los inválidos oportunidad de prepararse para ejercer una profesión por cuenta propia en cualquier rama de la economía, así como para obtener y conservar esta profesión.

16. La responsabilidad administrativa de la organización general y del desarrollo de los servicios de adaptación y readaptación profesionales debería incumbir:

- a) a una sola autoridad; o
- b) conjuntamente a las autoridades encargadas de las distintas actividades comprendidas en el programa, ocupándose, en tal caso, sólo una de ellas de la coordinación.

17. 1) La autoridad o autoridades competentes deberían tener todas las medidas necesarias y oportunas para lograr la colaboración y coordinación entre los organismos públicos y privados que se ocupen de la adaptación y readaptación profesionales.

2) Entre dichas medidas deberían figurar, según las circunstancias:

- a) determinación de las responsabilidades y obligaciones de los organismos públicos y privados;
- b) ayuda financiera a los organismos privados que participan realmente en las actividades de adaptación y readaptación profesionales;
- c) asesoramiento técnico a los organismos privados.

18. 1) Los servicios de adaptación y readaptación profesionales deberían crearse o desarrollarse con la asistencia de comisiones consultivas y representativas de carácter nacional y, si fuere necesario, de carácter regional o local.

2) En esas comisiones deberían estar representados, según el caso:

- a) los organismos y autoridades directamente interesados en la adaptación y readaptación profesionales;
- b) las organizaciones de empleadores y de trabajadores;
- c) las personas especialmente calificadas en razón de sus conocimientos y de su interés en la adaptación y readaptación profesionales de los inválidos;
- d) las organizaciones de los inválidos.

3) Dichas comisiones deberían estar encargadas de asesorar:

- a) con alcance nacional, en cuanto al desarrollo de la política y de los programas de adaptación y readaptación profesionales;
- b) con alcance regional o local, en cuanto a la aplicación de las medidas de carácter nacional, a su adaptación a las condiciones regionales y locales y a la coordinación de las actividades regionales y locales.

19. 1) Las autoridades competentes, en particular, deberían estimular y fomentar toda investigación destinada a evaluar los resultados obtenidos por los servicios de adaptación y readaptación profesionales de los inválidos y a mejorar estos servicios.

2) Esta investigación debería comprender estudios generales o especiales sobre la colocación de los inválidos.

3) Asimismo, debería comprender trabajos científicos sobre las diferentes técnicas y los distintos métodos que desempeñen una función en la adaptación y la readaptación profesionales.

V. METODOS PARA FAVORECER LA UTILIZACION POR LOS INVÁLIDOS DE LOS MEDIOS DE ADAPTACIÓN Y READAPTACIÓN PROFESIONALES

20. Deberían adoptarse medidas para que los inválidos puedan utilizar plenamente los medios de adaptación y readaptación profesionales a su disposición y para procurar que una autoridad determinada se encargue de ayudar personalmente a cada inválido a adaptarse profesionalmente en la medida de lo posible.

21. Entre dichas medidas deberían figurar:

- a) información y publicidad sobre los medios de adaptación y readaptación profesionales disponibles y sobre las perspectivas que esos medios ofrezcan a los interesados;
- b) concesión a los inválidos de asistencia financiera apropiada y suficiente.

22. 1) La asistencia financiera debería concederse en cualquier etapa del proceso de adaptación y readaptación profesionales y debería estar destinada a ayudar a los inválidos a prepararse para ejercer y conservar profesiones adecuadas, incluso independientes.

2) Dicha asistencia debería comprender también el suministro de servicios gratuitos de adaptación y readaptación profesionales, la concesión de subsidios de manutención, el pago de los gastos de transporte necesarios durante cualquier período de preparación profesional para el ejercicio de un empleo, y el otorgamiento de préstamos o donaciones en dinero o el suministro de las herramientas y del equipo necesarios, y de los aparatos de prótesis y de cualquier otro tipo de aparato que fuere necesario..

23. Los inválidos deberían tener la posibilidad de utilizar todos los medios de adaptación y de readaptación profesionales, sin perder por ello el derecho a cualquier prestación de seguridad social adquirido por otros conceptos.

24. Los inválidos que habitan en regiones donde las posibilidades de empleo son limitadas, o donde los medios de preparación para el ejercicio de una profesión son escasos, deberían contar con todas las facilidades para su preparación profesional, incluso alojamiento y comida, y deberían poder trasladarse, si así lo desean, a regiones donde existan mayores posibilidades de empleo.

25. No se debería ejercer discriminación alguna contra los inválidos, comprendidos los que reciben prestaciones de invalidez, en razón de ésta, en lo que respecta al salario y otras condiciones de trabajo, si su trabajo es de valor igual al de los trabajadores no inválidos.

VI. COLABORACIÓN ENTRE LAS INSTITUCIONES ENCARGADAS DEL TRATAMIENTO MÉDICO Y DE LA ADAPTACIÓN Y READAPTACIÓN PROFESIONALES

26. 1) Entre las instituciones encargadas del tratamiento médico de los inválidos y los servicios encargados de la adaptación y readaptación profesionales de éstos deberían existir la más estrecha colaboración y la máxima coordinación de sus actividades.

2) La colaboración y la coordinación deberían tener por objeto:

- a) velar por que el tratamiento médico y, si ello fuere necesario, la provisión de aparatos de prótesis apropiados tengan por finalidad facilitar el empleo ulterior de los inválidos interesados y aumentar las oportunidades de empleo;
- b) ayudar a averiguar cuáles inválidos necesiten y puedan ser adaptados o readaptados profesionalmente;
- c) velar por que la adaptación y readaptación profesionales comiencen cuanto antes y en momento oportuno,
- d) dar consejos de carácter médico, cuando fuere necesario, en todas las etapas de la adaptación y readaptación profesionales;
- e) evaluar la capacidad de trabajo de los inválidos.

27. Siempre que sea posible y ateniéndose al dictamen médico, la adaptación y readaptación profesionales deberían comenzar durante el tratamiento médico.

VII. MEDIDAS PARA AUMENTAR LAS OPORTUNIDADES DE EMPLEO DE LOS INVÁLIDOS

28. Deberían adoptarse medidas, en estrecha colaboración con las organizaciones de empleadores y de trabajadores, para aumentar al máximo las oportunidades de empleo de los inválidos y para que puedan obtener y conservar un empleo.

29. Estas medidas deberían basarse en los siguientes principios:

- a) los inválidos deberían tener la misma posibilidad que los trabajadores no inválidos de ingresar en los empleos para los cuales estén calificados;
- b) los inválidos deberían tener plenas oportunidades para aceptar un empleo que les convenga con un empleador de su elección;
- c) se debería hacer hincapié en las aptitudes y en la capacidad para el trabajo de los interesados y no en su invalidez.

30. Entre dichas medidas deberían figurar:

- a) investigaciones para analizar y demostrar la capacidad del trabajo de los inválidos;

- b) publicidad amplia y constante, con datos concretos, especialmente sobre:
 - i) la producción, el rendimiento, el índice de accidentes y de ausencias y la estabilidad en el empleo de los inválidos, comparados con las personas no inválidas que efectúen análogo trabajo;
 - ii) los métodos para la selección del personal, basados en los requisitos específicos del empleo;
 - iii) los métodos para mejorar las condiciones en que se efectúa el trabajo, a fin de facilitar el empleo de los inválidos, incluso las adaptaciones y modificaciones de herramientas y de equipo;
- c) medios para evitar que los empleadores deban asumir mayores obligaciones con respecto a las primas de seguro por accidentes del trabajo y enfermedades profesionales;
- d) medios para estimular a los empleadores a trasladar a los trabajadores cuya capacidad de trabajo haya cambiado por haber disminuído su capacidad física a empleos adecuados dentro de sus empresas.

31. Cuando las circunstancias nacionales y los métodos aplicados en el país lo permitan, se debería fomentar el empleo de los inválidos mediante medidas tales como:

- a) la contratación por los empleadores de cierta proporción de inválidos, en condiciones que permitan evitar el despido de trabajadores no inválidos;
- b) la reserva de ciertos empleos determinados para los inválidos;
- c) la aplicación de disposiciones para que las personas afectadas de incapacidad grave tengan posibilidades de empleo o preferencia en ciertas profesiones que se consideren apropiadas a sus capacidades;
- d) el estímulo para la creación y la concesión de facilidades para la gestión de cooperativas de inválidos o de cualesquiera otras organizaciones análogas administradas por los mismos inválidos o en su nombre.

VIII. TRABAJO PROTEGIDO

32. 1) La autoridad o autoridades competentes deberían adoptar medidas, en colaboración, si fuere oportuno, con las organizaciones privadas interesadas, para crear y desarrollar medios de formación y de trabajo protegidos para los inválidos que no pudieran ser capacitados para competir en el mercado normal del empleo.

2) Entre estos medios deberían figurar la creación de talleres protegidos y la aplicación de medidas especiales para los inválidos que por razones físicas o psicológicas o por motivos geográficos no pudieren trasladarse regularmente hasta su trabajo o regresar de éste.

33. Los talleres protegidos deberían proporcionar, con la debida vigilancia médica y profesional, no sólo trabajo útil y remunerado, sino también oportunidades de adaptación al empleo y de ascenso y, siempre que sea posible, de traslado a un empleo normal.

34. Deberían adoptarse disposiciones especiales para proporcionar a los inválidos que no puedan abandonar su domicilio un trabajo útil y remunerador en sus propios hogares, con la debida vigilancia médica y profesional.

35. En la medida en que se apliquen a los trabajadores en general disposiciones sobre salarios o condiciones de empleo dictadas por vía legislativa, dichas disposiciones deberían aplicarse a los inválidos empleados en un trabajo protegido.

IX. DISPOSICIONES ESPECIALES PARA LOS MENORES INVÁLIDOS

36. Los servicios de adaptación y readaptación profesionales para los menores inválidos en edad escolar deberían ser organizados y desarrollados en estrecha colaboración entre las autoridades encargadas de la enseñanza y la autoridad o las autoridades responsables de la adaptación y la readaptación profesionales.

37. Los programas de enseñanza deberían tener en cuenta los problemas especiales de los menores inválidos y la necesidad de brindarles las mismas oportunidades que a los menores no inválidos de recibir la formación general y profesional más adecuada a su edad, capacidad, aptitudes y preferencias.

38. El objetivo fundamental de los servicios de adaptación y readaptación profesionales para menores inválidos debería consistir en reducir al mínimo las dificultades profesionales y psicológicas impuestas por su incapacidad y en ofrecerles todas las posibilidades de prepararse para su empleo en las ocupaciones más apropiadas. La utilización de estos medios debería entrañar la cooperación, por una parte, de los servicios médicos, sociales y pedagógicos y, por otra, de los padres o personas que ejercen la tutela familiar de los menores inválidos.

39. 1) La instrucción, la orientación profesional, la formación profesional y la colocación de los menores inválidos deberían incluirse en la organización general de los servicios destinados a los menores no inválidos y, siempre que fuere posible, efectuarse en las mismas condiciones que se apliquen a éstos y en su compañía.

2) Deberían adoptarse medidas especiales para los menores inválidos cuya incapacidad les impida beneficiarse, en las mismas condiciones que los menores no inválidos y en su compañía, de las facilidades previstas para estos últimos.

3) Entre estas medidas debería figurar, en particular, la formación pedagógica especializada de los instructores.

40. Deberían adoptarse medidas para asegurarse de que los menores cuyo examen médico haya revelado anomalías o deficiencias o cualquier ineptitud para el trabajo:

- a) reciban cuanto antes el tratamiento médico necesario para eliminar o atenuar sus anomalías o deficiencias;
- b) sean estimulados a asistir a la escuela y se los oriente hacia empleos que puedan corresponder a sus aspiraciones y aptitudes, y se les proporcionen las oportunidades de obtener formación profesional para dichos empleos;
- c) obtengan una ayuda económica, si fuere posible, durante el período de tratamiento médico, de instrucción y de formación profesional.

X. APLICACIÓN DE LOS PRINCIPIOS DE ADAPTACIÓN Y READAPTACIÓN PROFESIONALES

41. 1) Los medios de adaptación y readaptación profesionales deberían conformarse a las necesidades y circunstancias propias de cada país y desarrollarse progresivamente de acuerdo con esas necesidades y circunstancias, basándose en los principios establecidos en la presente Recomendación.

2) Las finalidades principales de este desarrollo progresivo deberían ser:

- a) demostrar y desarrollar las cualidades de trabajo de los inválidos;
- b) facilitar al máximo, cuando las circunstancias lo permitan, las posibilidades de obtener un empleo adecuado;
- c) suprimir, con respecto a la formación o al empleo, toda discriminación que esté basada en la invalidez.

42. Se debería favorecer la aplicación progresiva de los medios de adaptación y de readaptación profesionales, con la

ayuda de la Oficina Internacional del Trabajo, si lo solicitare:

- a) mediante el otorgamiento, cuando sea posible, de asistencia técnica consultiva;
- b) mediante la organización de un vasto intercambio internacional de experiencias adquiridas en cada país; y
- c) mediante cualquier otra forma de colaboración internacional que facilite la implantación y aplicación de medidas que respondan a las exigencias y a las condiciones de los diferentes países, comprendida la formación del personal necesario.